

Derde zondag door het jaar C – Cyclus

Nehemia 8,1-4a.5-6.8-10

1 Korintiërs 12,12-30

Lucas 1,1-4; 4,14-21

Nehemia 8,2-4a.5-6.8-10

Uit het boek Nehemia

In die dagen bracht de priester Ezra het boek van de wet voor de vergadering van mannen en vrouwen en van allen die de voorlezing konden volgen. Het was de eerste dag van de zevende maand. Vanaf de dageraad tot de middag las Ezra voor uit het boek op het plein voor de Waterpoort, ten aanhoren van mannen en vrouwen en van allen die het konden volgen. Het volk luisterde aandachtig naar de voorlezing van het wetboek. Ezra, de schriftgeleerde, ging op een houten verhoog staan dat voor die gelegenheid opgeslagen was. Ten aanschouwen van heel het volk, hij stak immers boven allen uit, opende Ezra het boek. Op dat ogenblik gingen allen staan. Ezra prees de HEER, de grote God, en heel het volk antwoordde: "Amen, amen!" De levieten staken hun handen omhoog, zij bogen het hoofd en zij aanbaden de HEER met het gezicht tegen de grond. Zij lazen uit het boek van Gods wet, legden het uit en verklaarden de betekenis, zodat allen de lezing verstonden. Vervolgens zeiden Nehemia, de landvoogd, Ezra de priester en schriftgeleerde, en de levieten die de uitleg gaven tot heel het volk: "Deze dag is aan de HEER, uw God, gewijd. Gij moogt dus niet treurig zijn en niet wenen." Het hele volk was namelijk in tranen uitgebarsten toen het de woorden van de wet hoorde. En ze zeiden hun: "Komt, gaat lekker eten en drinkt er zoete wijn bij en deelt ervan mee aan wie niets heeft, want deze dag is aan onze HEER gewijd. Weest niet bedroefd, maar de vreugde die de HEER u schenkt zij uw kracht."

1 Korintiërs 12,12-14.27 (of: 12,12-30)

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters,
Het menselijk lichaam
vormt met zijn vele ledematen één geheel;
alle ledematen, hoe vele ook, maken tezamen één lichaam uit.
Zo is het ook met de Christus.
Wij allen, Joden en Grieken, slaven en vrijen
zijn immers in de kracht van één en dezelfde Geest
door de doop één enkel lichaam geworden
en allen werden wij gedrenkt met één Geest.
Een lichaam bestaat nu eenmaal niet uit één lid
maar uit vele leden.
(Veronderstel dat de voet zegt:
“omdat ik geen hand ben
behoor ik niet tot het lichaam”,
behoort hij daarom niet tot het lichaam?
En veronderstel dat het oor zegt:
“omdat ik geen oog ben
behoor ik niet tot het lichaam”,
behoort het daarom niet tot het lichaam?
Als het hele lichaam oog was
waar bleef dat het gehoor?
Als het helemaal gehoor was
waar bleef de reuk?
In werkelijkheid echter heeft God de ledematen en organen
elk afzonderlijk hun plaats in het lichaam aangewezen
zoals Hij het gewild heeft.
Als zij alle samen één lid vormden
waar bleef dan het lichaam?
In feite echter zijn er vele ledematen,
maar slechts één lichaam.
Het oog kan niet tot de hand zeggen:
“ik heb je niet nodig”
en evenmin het hoofd tot de voeten:
“ik heb je niet nodig.”
Nog sterker:
juist die delen van het lichaam die het zwakst schijnen te zijn,
zijn onmisbaar.
En die wij beschouwen als minder eerbaar
omgeven wij met grote eer.
Onze minder edele ledematen worden
met groter kiesheid behandeld,
de andere hebben dat niet nodig.
God heeft het lichaam zo samengesteld
dat Hij aan het mindere méér eer gaf,
opdat er in het lichaam geen verdeeldheid zou zijn
en de ledematen eendrachtig voor elkaar zouden zorgen.
Wanneer één lid lijdt
delen alle ledematen in het lijden;

wordt één lid geëerd,
alle delen in de vreugde.)
Welnu, gij zijt het lichaam van Christus
en ieder van u is een lid van dit lichaam.
(Nu heeft God in de kerk allerlei mensen aangesteld:
ten eerste apostelen,
ten tweede profeten,
ten derde leraars;
voorts zijn er wonderkrachten,
dan gaven van genezing, hulpbetoon, bestuur en velerlei taal.
Zijn soms allen apostelen,
allen profeten,
allen leraars,
allen wonderdoeners?
Hebben allen gaven van genezing?
Spreken allen in verwoering?
Kunnen allen uitleg geven?)

Lucas 1,1-4; 4,14-21

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

Reeds velen hebben getracht
de gebeurtenissen te verhalen
die onder ons hebben plaats gevonden,
aan de hand van de gegevens welke ons werden overgeleverd
door mensen die van het begin af aan ooggetuigen waren
en in dienst van het woord zijn getreden.
Vandaar, edele Teofilus, dat ook ik besloot
- na van meet af aan alles nauwkeurig te hebben onderzocht -
voor u een ordelijk verslag te schrijven,
met de bedoeling u te doen zien
hoe betrouwbaar de leer is waarin gij onderwezen zijt.
In die tijd keerde Jezus in de kracht van de Geest
uit de woestijn terug naar Galilea
en men sprak over Hem in heel de streek.
Hij trad nu op als leraar in hun synagogen
en werd algemeen geprezen.
Zo kwam Hij ook in Nazaret, waar Hij was grootgebracht.
Hij ging volgens zijn gewoonte
op de sabbatdag naar de synagoge
en stond op om voor te lezen.
Ze reikten Hem de boekrol van de profeet Jesaja aan.
Hij opende de rol
en vond de plaats waar geschreven stond:
"De Geest des Heren is over mij gekomen,
omdat Hij mij gezalfd heeft.
Hij heeft mij gezonden
om aan armen de Blijde Boodschap te brengen,
aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken,
en aan blinden dat zij zullen zien:
om verdrukten te laten gaan in vrijheid,
om een genadejaar af te kondigen van de Heer."

Daarop rolde Hij het boek dicht,
gaf het terug aan de dienaar en ging zitten.
In de synagoge waren aller ogen gespannen op Hem gevestigd.
Toen begon Hij hen toe te spreken:
“Het Schriftwoord dat gij zojuist gehoord hebt
is thans in vervulling gegaan.”

Commentaar

Jean Bastiaens

Goede liturgie!

Wat is goed voetbal? Dat is een match met spanning en met veel emotie. Een wedstrijd waarin de spelers elkaar flauw de bal blijven toespelen, wordt niet gesmaakt. Wat is goede liturgie? Dat is een heilig spel met een goede spanningsopbouw, met emotie en heldere reflectie. Een liturgische samenkomst waar men nauwgezet de regeltjes volgt maar waar de spirit afwezig blijft, wordt niet gesmaakt.

Willen we echt weten wat goede liturgie is, dan hoeven we maar in de leer te gaan bij de Schriften. Deze staan vol van boeiende beschrijvingen van liturgische samenkomsten. De eerste lezing van deze zondag is zo'n tekst. Wat hier verteld wordt, is pure, prachtige liturgie. Er zijn twee delen. Eerst is er de dienst van het Woord: Ezra neemt het boek en leest eruit voor, rustig en zonder op de klok te kijken, terwijl het volk met aandacht luistert. Na de voorlezing wordt het boek plechtig getoond aan het volk, en dat beantwoordt wat gehoord werd en nu gezien wordt met een krachtig 'Amen!': 'Zo moge het aan ons geschieden!' Na een moment van stille aanbidding, volgt dan de heldere uitleg 'zodat allen de lezing verstonden'. Hierna wordt de overgang gemaakt naar de dienst van de tafel. Nehemia en Ezra nodigen het volk uit om de gemeenschap – die gevoed werd door het Woord – nu ook aan tafel te vieren. De dienst van het Woord had het volk ten diepste geraakt, helemaal niet vrijblijvend. Nu moet de vreugde gevierd worden, met 'lekker eten' en 'zoete wijn', waarbij men deelt met degenen die niets hebben of tekort komen.

In deze korte maar indrukwekkende lezing zijn alle ingrediënten van een goede liturgie aanwezig: luisteren en antwoorden, het Woord en de stilte, reflectie en aanbidding, tranen van inkeer en tranen van vreugde, gevoed worden en de vreugdebeker heffen, nemen en delen. Het is niet zo moeilijk om onze eigen zondagse liturgie eens kritisch te bekijken in het licht van deze tekst uit Nehemia – wat ontbreekt er bij ons, wat kan beter of anders?

De tweede lezing beantwoordt een vraag die parallel staat aan die van de eerste lezing: Wat is een goede gemeenschap? Ook hier biedt de liturgie ons een indrukwekkende tekst aan, die liefst in zijn geheel voorgelezen (verkondigd!) moet worden. En zoals Erza, houden we daarbij geen stopwatch bij de hand. Goed vieren is gul zijn, zonder overdadig te worden. Wie de aangeboden lezing genereus aan bod laat komen, zal merken dat er een boeiend over en weer ontstaat tussen de eerste twee lezingen.

Als climax volgt daarna de evangeliëlezing. En ook hier bevinden we ons in een liturgische setting. Jezus is zijn openbaar optreden begonnen met het doopsel van Johannes en de beproeving in de woestijn. Doopsel en beproeving hadden Hem toegerust om de hem verleende opdracht (om Zoon te zijn) uit te voeren. Hij keert dus terug naar Galilea en treedt

er op als leraar. Naar zijn gewoonte gaat Hij elke sabbat naar de synagoge. Hij komt ook in Nazaret, de plaats waar hij is opgegroeid. Jezus heeft ondertussen naam gemaakt, er wordt veel goeds over Hem verteld. Wanneer Hij op sabbat in de synagoge is, krijgt Hij de boekrol van Jesaja aangereikt. Jezus staat op om voor te lezen. En wat leest Hij? Zijn opdrachtverklaring! Hij is gezalfd met de Geest om de Zoon te zijn, en zo het koninkrijk van GOD te verkondigen. Tot wie wordt Hij gezonden? Niet naar de rijken, niet naar de gezonden, niet naar de sterken, zelfs niet naar de rechtvaardigen. Hij wordt gezonden naar armen, naar gevangenen, naar blinden, naar verdrukten. Heel zijn optreden zal in het teken staan van het genadejaar dat GOD voor zijn volk laat aanbreken.

Jezus spreekt de woorden zo uit, dat het is alsof al deze woorden hemzelf betreffen: 'De Geest des Heren is over *mij* gekomen, omdat Hij *mij* gezalfd heeft (...).' De toelichting na de voorlezing heeft dan ook niet meer veel woorden te bevatten: 'Dit Schriftwoord is thans in vervulling gegaan.' Het gelezen woord ging niet over 'daar en toen', maar gaat over 'hier en nu'. Jezus is vervuld van het woord en zal het nu gaan uitdragen.

Goede liturgie is fascinerend. Het grijpt ons aan, we worden er door veranderd. Als we goed liturgie vieren, gebeurt er iets. En als we huiswaarts keren, beseffen we: 'Gij zijt voorbijgegaan!'.